

רבי נתן השבת של מברסלב

שבת ויקהל-פקודי

ביום השביעי .. (להב')

עיקר הזביחה והשחיטה של היצר הרע וחילוליו, שעוסקין לטבוח ולשחט בני האדם, העיקר הוא על ידי שעוסקין להכניס בהם מחשבות רעות, שעל ידי זה עיקר הזביחה והשחיטה שלהם. והעיקר לוכד את האדם במחשבות של תאוות ממון, כי בזה האדם טרוד מאד במחשבתו לו ימי חיו, כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, וכל מה שיש לו יותר חסר כל ביותר ואינו ממלא תאוותו לעולם. והנה מחמת שהמחשבות כרוכים ונסבכים זה בזה מאד, על ידי זה הולכין מרעיון לרעיון וממחשבה למחשבה, עד שבאים על ידי זה למה שבאים חס ושלום. והעצה הכללית לזה הוא, שפתאם יעמד האדם וינוח וישבת ויהיה שב ואל תעשה במחשבתו.

וזה בחינת שבת, שבתוך כל הטרדות והבלבולים והרעיונים הרבים והמחשבות יבטל את עצמו לגמרי וינוח וישבת בבחינת שבת, כי באמת המחשבה ביד האדם תמיד להטותה כרצונו, רק כשנתבלבל במחשבות ורעיונים הרבה, נדמה לו שקשה לו לשוב ולצאת מהם, אבל עיקר העצה, שפתאם יעמד וישבת ויבטל עצמו, כי זה כלל גדול בענין המחשבות, שהעיקר הוא: "שב ואל תעשה", כי אם ירצה לעמד נגדם ולסתרם, יהיה נלכד יותר, על כן העיקר להיות שב ואל תעשה מעתה על כל פנים, שבתוך תוקף בלבול המחשבות יעמד וינוח ולא יחשב עוד.

ולפעמים צריך לזה בטול דקדשה באמת, הינו שיבטל עצמו לגמרי ויזכר בהשם יתברך, ויבטל את עצמו לגבי אור האין סוף יתברך. וזהו בחינת שבת, שצריך האדם לזכר תמיד ולהמשיך על עצמו קדשת שבת גם בימי החל, הינו שבתוך כל הבלבולים יעמד וינוח בבחינת שבת, ועל ידי זה ינצל מכל המחשבות רעות. (לקוטי הלכות - הלכות שבת ו' - אות ח'; עיין אוצר היראה - שבת - מ"ב לפי אוצר היראה - מחשבות והרהורים - ז')

וזה בחינת: "ששת ימים תעשה מלאכה ויום השביעי שבת" יתעשה דייקא, כי על ידי שבת זוכין שתהיה המלאכה נעשית מאליה, כי עיקר קיום של ששת ימי המעשה ושל כל המלאכות הנעשין בהם, הכל הוא רק על ידי שבייתה ומנוחה של שבת, שהוא בחינת הארת הרצון שמאיר בשבת. ובבחינה זו צריך האדם לעשות כל המלאכות ומשא ומתן שלו שבששת ימי המעשה, הינו לידע ולהאמין באמת שהוא אינו עושה כלל, רק הכל בכח השם, שעל זה הזהירה התורה שלא לומר חס ושלום "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה וכיו", כי הידיים הם כלי המעשה של כל הליטי מלאכות, ואי אפשר להידיים להמשיך הפרנסה על ידי הליטי מלאכות, כי אם על ידי שמקבלין ומתברכין מבחינת הידים שיש בהם החכמה, שמשם עיקר הפרנסה, בבחינת "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון", כי שם מאיר הארת הרצון, שהוא בחינת קדשת שבת. וכשזוכין לזה, אזי באמת גם בששת ימי החל אין צריכין לעשות שום עבדא ושום מלאכה כלל, כי בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתם נעשית על ידי אחרים, כמאמר רבותינו ז"ל, כי אז המלאכה נעשית ברצונו לבד, שהוא רוצה בהמלאכה, ואזי תכף נעשית על ידי אחרים, כמו שכתוב: "ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'". (לקוטי הלכות - הלכות שבת ג' - אותיות ד' ז' לפי אוצר היראה - ממון ופרנסה - י"ז)

ויקם משה את המשכן ... (שמות מ' יח)

אחד שאל למוהר"ני: מי גדול? הקטן שמקרב לצדיק, או הגדול שאינו מקרב? אמר לו: הלא בימי משה רבנו, עליו השלום, שאם אחד היה עושה דבר גדול להמשכן ולא הביאו למשה רבנו, עליו השלום, בודאי לא היה לו שום חשיבות כלל. אבל מי שעשה דבר קטן והביאו אל משה, בודאי היה חשוב מאד, ואמר אז התורה ב' (ראה לקוטי מוהר"ן א') שדייקא משה יוכל לאעלא שיפא בשיפא. (אבני ברזל - אות ס"ב)

מלתב

(ספר אבי הנחל א' - מכתב צ')

ב"ה, כ"ב אלול תשכ"ה.

לכבוד לבי ובשרי, אשר נשאו לבו לדבק עצמו בהמלך האמת החכם האמת החי וקיים ומגן על ישראל לדורות עולם, להעלות כלם מעמקי תהום, ובונה בנינים נפלאים להכניס בהם כל הנדחים המתגוללים בתוך שטף מים הזדונים, מים עכורים וסרוחים, ומחזירים לה' יתברך. יחדש ה' עליך ועל ביתך שנה טובה ומברכה בחיים טובים וארכים, בריאים ונעימים.

נהפך לבי בקרבי ונחרב ונתקלקל ונהרס עד היסוד ונשבר לשברי שברים עד אין שעור, לא עליך, ואני נאנח ובוכה בדמעות רותחות בלי הפוגות על האבדה הגדולה שאבדתי עם פטירת אשתי הצדקת הקדושה עליה השלום, אסתר ב"פ הכהן, תהיה נשמתה צרורה בצרור החיים. אין בפי מלים לספר בשבחה ולתאר את גדלת אצילות נשמתה הקדושה. אני מנחם עצמי רק בצדקתה הנפלאה ומעשיה היפים והטובים אשר זכתה לעשות כל ימי חייה במסירת נפש עצום מתוך עניות ודחקות ותלאות רבות ומרות שאין דגמתם בעולם, וכל מגמתה וחפצה הייתה לקדש שם ה' ושם הצדיק, כאשר ידוע לך קצת מזה.

ה' ברב מצפוני סתרי דרכיו והנהגותיו הסתומים ונעלמים מכל רעיון ומכל חקר, המטיר על הארץ גשם שוטף וזרם מים כבירים של כפירות ואפיקורסות מארבות השמים באחרית הימים האלה, עד אשר נתכסו כל ההרים הגבוהים, שהם הנכבדים ואנשי השם. וברב חמלתו הקדים רפואה והצלה, ושלח לנו איש כלבבו אשר מצא חן בעיניו ויקרא שמו נחמן, לאמר

ויקם המשכן ... (שמות מ' יז)

צריך האדם העושה משא ומתן ומלאכות להרים ידו להשם ולשעבד כל מחשבתו ועשיתו ודבורו להשם יתברך, בחינת: "יגל על ה' דרכך וכיו", ולהאמין באמונה שלמה שאין האדם עושה כלל, רק שאנו מחיבים לעשות איזה עסק במשא ומתן ומלאכה, מחמת שכן רצונו יתברך, כי יש סודות וכוונות גדולות בכל עניני משא ומתן ומלאכות, כי מבררין ברורין וניצוצות קדושות על ידי המשא ומתן ומלאכות, כידוע, ובשביל זה לבד צריכין לעשות מעט משא ומתן או איזה מלאכה, כי כן רצונו יתברך, וכמאמר רבותינו ז"ל: טוב תורה עם דרך ארץ. אבל באמת אין האדם עושה כלל, ואין הפרנסה נמשכת על ידי העשיה הגשמית כלל, כי אם אדרבא, עיקר הפרנסה נמשכת על ידי ביטול הליטי מלאכות, דהינו על ידי הארת הרצון, שהוא בחינת קדשת שבת, דמנה מתברכין כל שנת יומין. וכשיודעין זאת באמת ובאמונה שלמה, על ידי זה ממשיכין הקדשה של שבת לששת ימי החל, ועל ידי זה מקדשין ששת ימי המעשה בקדשת שבת, ועל ידי זה מבררין ומזככין כל הליטי מלאכות מזהמת הנפש, מבחינת לייט קללות, וזוכין על ידי זה שיהיה כל הליטי מלאכות בבחינת מלאכת המשכן, ואז הליטי מלאכות הם בבחינת ט"ל אורות, בחינת הארת הרצון, בחינת טללי רצון, כי זוכין לקבל הארת הרצון משבת לששת ימי המעשה.

ואזי כשזוכין לעשות כל המשא ומתן והמלאכות בבחינה זו, אזי אף על פי שעושה משא ומתן ומלאכה, אינו נחשב בשם עשיה כלל, רק בחינת המלאכה נעשית מאליה, כמו שכתוב במשכן: "הוקם המשכן", "תיעשה המנורה", וכן אצל בית המקדש נאמר: "והבית בהבנתו", כי כל מלאכת המשכן ובית המקדש הייתה נעשית מאליה, רק שהם היו מכוונים ברצונם לעשות המלאכה, והמלאכה הייתה עולה בידם מאליה.

פתח צדקות היא אלה
אלויה ואלהה מן הכל ...

זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו, וצוה לו לבנות תיבת האמת והאמונה, אשר כל מי שרוצה להנצל - בוא יבוא בחזרו ויסגר בדלתותיו ויחבא בצל חכמתו הנוראה. כי מי יהלל ומי ימלא עצם נשגבות גבורותיו אשר הפליא בפלאות נפלאותיו להכין ולהזמין מזון וחיות לאנשי ביתו ולכל נפשות ישראל לכל דור, שיתענגו ויתעדנו בהדר תפארת נעימת תורותיו ומעשיותיו הנוראים הנלקחים משדה החכמה עלאה דעלאה אשר לא נתגלה עדיין מעולם, הקיימים ונאמנים ומועילים לעד ולעולמי עולמים.

עתידי הקדוש ברוך הוא לנקם נקמת עמו מאותם נביאי השקר שממלאים בטנם בכבוד וגאות, ומראים עצמם כצדיקי הדור, וצודים נפשות יקרות ודורסים וטורפים אותם ברגל גאווה ושקר, ומעורים עיניהם של ישראל מלראות אור המנהיג האמת שמגלה ומאיר אור ה' לכל באי עולם לדור דור לנצח.

אחי יקירי נפשי ולבי, בטח תדינני לכף זכות ותסלח לי בלב שלם על שלא זכיתי לענות לך על מכתבך היקר אצלי מפו ומפנינים שכלו דברים קדושים אמתיים, שנכתב מעמקי לבך החם הבורע כגחלי אש להתקרב לה' יתברך ותורתו הקדושה, אשריך שזכית לכתוב.

עבדך הנאמן המשרתך בכל לב ונפש, ועומד ומתפלל תמיד מאת ה' ישרים על עמו וירפא ויבריא אותך מהרה בכל רמ"ח איברים וש"ה גידים, ויאריך ימך ושנותך בטוב ובעמים, בזכות הצדיק נ נח נחמ נחמן מאומן.

המעתיק ישראל דב אודסר

(ספר ימי מוהר"ן - סימן ס"ז)

סיפור

© ... עתה, נאה לי לספר כל מה שעבר עלי מיום שנשתלק [רבנו הקדוש] בשלום: והנה אחר הסתלקותו הכרחתי להתעכב באומין כדי לסדר חלקת העזבון בין יורשיו ותכף אחר הסתלקותו התחלתי לחשב מחשבות מה לעשות עתה ושלה השם בלבי שצריכין להשתדל להדפיס שאר הקונטרסים מתורותיו שכתבתי אחר שנשלם ספר לקוטי מוהר"ן הראשון, שהם ספר לקוטי מוהר"ן תנינא ותכף נזכרתי בדבורי רבנו זכורנו לברכה שבשנה אשתקד בעת שעסקתי בכתיבת התורה תקעו אמונה [לקוטי תנינא ה'] רמו לי בדבריו שיהיה נדפס גם התנינא וכן עוד כמה רמזים מדבריו ועל ידי זה נתחזקתי ביותר לעסק בזה גם נתחזקתי תכף שאנחנו צריכים להתקבץ יחד על ראש השנה באומין כמו בחיים חיותו והיו לי על-זה כמה ראיות מבארות מדבריו הקדושים כי דרכו זכורנו לברכה היה נפלא ונורא מאד בפרט בענין צואתו עליו איך להתנהג אחר הסתלקותו כי סמוך להסתלקותו ממש לא שמענו ממנו כי-אם דבורים מועטים וקצת מהם נרשמו למעלה ולא צוה לנו אז שום הנהגה איך להתנהג אחר הסתלקותו אבל באמת אין שום דבר בעולם שלא סדר לנו יפה ולא צוה לנו כראוי כי באמת בכל הדבורים שדבר עמנו מקדם כל הימים שזכינו לעמוד לפניו, בכלל למד אותנו איך להתנהג תמיד כל ימי חיינו, בחייו ולאחר הסתלקותו ובפרט כל הדבורים והשיחות והתורות והמעשיות ששמענו ממנו מיום שבא מלמברג שכלם היו צואות איך להתנהג תמיד רק שבחייו היו כמה דבורים שלא הבנתי היטב עד היכן הם מגיעים, אבל דבריו הקדושים הם חיים וקיימים לעד והם מים נובעים מים עמקים עצה בלב איש והם טמונים בלבי, ובכל פעם הם נובעים מים חיים ומלמדים אותנו ומזכירים אותנו איך להתנהג בכל העניינים ואני מבין בכל פעם למפרע מדבריו הקדושים איך להתנהג ובפרט שהרבה דברים שאמר בפרוש לפני כמה אנשים רק לא שמו להם לב אז, רק אחר הסתלקותו הבינו וראו הכל שצוה לנו בפירוש על אלו הדברים, וכל זה אי אפשר לבאר היטב בכתב.

וכבר ספר לי מעשה מעניין כזה מצדיק גדול שהיה מדבר עם תלמידו כמה דברים שבשעה שספרם לא הבין כלל מה כיוון בהם ואחר שנשתלק אותו הצדיק אז התחיל תלמידו להבין למפרע בכל פעם זה כיוון רבו הצדיק, וכל מה שארע לו ועבר עליו בכלל נזכר בדבריו רבו ומצא הכל למפרע בדבריו רבו וגם זאת המעשה שספר לי חזק אותי הרבה לשום לב לכל הדברים ששמעתי ממנו בחייו, ועל ידי זה עזרני השם יתברך ונתחזקתי בכל הדברים שהייתי צריך לעסוק בהם:

(עצות המבוארות - עיניים, ח')

עצות ותפילות

על-ידי למוד זכות שהאדם מלמד על הרשע, על ידי זה האדם נצל מרע עין של הרשע. גם מה שהרשעים זוכים בדיון, ומרים ומסלק משפטיו יתברך מהם, הכל הוא לטובת הצדיק, כי גם הקדוש-ברוך-הוא מלמד זכות על הרשע, בשביל להציל את הצדיק מרע עין של הרשע.

● ... ובכן, תעזרני אלקי, ברחמיך הרבים ובחסדיך העצומים, ותורני ותלמדני הדרך הישר והנכון, באופן שאזכה להנצל מארס עיניהם הרעה של

האויבים והשונאים. ותזכנו ותלמדנו, שנוכה להתדבק במדותיך הקדושות, ונוכה לדון את כל הרשעים וכל האויבים והשונאים כלם נוכה לדונם לכף זכות תמיד, ולהשתדל בכל עז למצא בהם זכות תמיד. ותפשט ידך הגדולה ותאחו במשפט ידך, ותפלטם ממשפטם זמן כביר, ועל-ידי צל ידך הקדושה תכסה עלינו ותצילנו מארס עיניהם הרעות, ובצל כנפיך תסתירנו. ותכהה ותחשיך מאור עיני הרשעים על-ידי צל ידך הקדושה, באופן שלא יהיה שום כח לארס עיניהם הרעות להזיק לנו כלל, ותשים פרוגד ומסך המבדיל בין עיניהם הרעות ובינינו, ותקיים בנו מקרא שכתוב: ובצל ידי כסיתיך. ותחזק מאור עינינו ותקדש את עינינו בכל מיני קדושות, ותעזרני ותשמרני לבל אסתכל בשום דבר הפוגם את הראות, ואל תטשני ואל תעזובני בידם, חס ושלום, ותציל עני כמני מחזק ממנו, כמו שכתוב: מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגוולו.

● ותקיים בנו מקרא שכתוב: צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו. ה' לא יעזובנו בידו ולא ירשיענו בהשפטו. עזרנו שיתחזק מאור עינינו בקדושה ובטהרה גדולה, עד שיהיה לנו כח לראות למרחוק, ונוכה ונחיה ונראה ונשיג צדקתך וישרת דרכך, ונדע ונבין כי ה' הצדיק, אף-על-פי שהרשע זוכה בדיון. ועל-ידי-זה תתאמץ ותתחזק אמונתנו, ונוכה להאמין בך ה' אלקינו בכל לב ונפש, ותפשיט לבנו מעקמימות שבלבבנו, ותסיר מאתנו כל מיני עקמימות שבלבבנו, ותיישר את לבבנו להאמין בך בשלמות אמונה בלי שום עקמימות כלל.

● ואזכה לחזק את עצמי על-ידי שלמות האמונה הקדושה, להתפלל על כל צרכי לפניך ה' אלקי ואלקי אבותי, ואת כל אשר עם לבבי אשיחה ואספר לפניך באמת ובתמימות ובישרת לבב בלי שום ערמימות ועקמימות כלל. ואזכה להאמין כי הכל ברשותך, אפילו לשנות הטבע, ואין אתה מקפח שכר כל בריה, כי צדיק וישר ה'. ואזכה תמיד להתפלל ולהודות לך בישר לבב, באמת ובאמונה שלמה בקדושה ובטהרה גדולה. (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה נ"ה)

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

א... לא פרנסה ולא שום דבר, רק לזכות להתקרב להשם יתברך, והם הזהירו מאד, האר"י הקדוש היה לו תלמידים קדושים, גאונים ובעלי מקובלים, הוא הזהיר אותם מאד על אהבת חברים, וגם רבי שמעון בר יוחאי הזהיר לחבורה שלו, שיחזיקו עצמם באהבה גדולה, וגם רבנו הקדוש ותלמידו הקדוש רבי נתן הם מדברים כל כך על אהבת חברים, ברוך השם אצלנו זה נגד העולם, אבל יש אהבה ויש אהבה, אני ראיתי מה זה אהבה, רבי ישראל (קרדונר) עליו השלום הוא נתן את כל נפשו עלי, אולי הוא יצליח להאיר בי איזה אור.

לנקות עצמו מן התאוות העולם הזה, זה העיקר לנקות עצמו מתאוות עולם הזה, זה העיקר התקרבות להשם יתברך, שלא נהיה... כגמל, גמל הוא חזק מאד, גמל... ועכבר, זה קטן וחלש. שלא נהיה כגמל, אשר אם הוא עכבר ולוקח את החבל ומוליך אותו באיזה מקום שהוא רוצה, צויה הולך אחריו. כך אנחנו, אנחנו גיבורים חזקים, יש לנו רבנו הקדוש, צריכים להיזהר מאד לקבל על עצמנו החכמה והדעת של רבנו הקדוש, שזה כל חיותינו בעולם הזה ובעולם הבא, כל חיותינו ותקוותינו, כי רבנו הקדוש מטהר אותנו, "אני נהר המטהר מכל הכתמים", הוא רוצה לנקות, בשביל זה הוא בא לעולם, בשביל לנקות אותנו מן התאוות!

כל האהבה, הכל בשביל זה, ולדבר מזה תמיד, איך זוכים לצאת מן התאוות, לשבר התאוות, כל מיני עצות, איך, מה לעשות, אנחנו יודעים שהעיקר היא תפילה, תפילה אפילו באיזה חדר, בפרט שיכולים ללכת להכותל ולקברי צדיקים פה ובצפת, תפילה, תפילה על האמונה, אם לא חס ושלום, נופלים, סכנה גדולה, בלי המנהיג האמת, בלי הצדיק, אנחנו אין לנו כוח לכבוש המלחמה, הצדיק הוא גילה לנו דיבוריו הקדושים, עניין לנקות ולטהר עצמינו מהתאוות, רק לעבוד השם, בשביל זה אנחנו כאן, בשביל זה כל הבריאה, ישראל יקבלו התורה, אבל צריכים ללמוד ולקיים כל מה שהוא מלמד לנו, כל מה שאנחנו לומדים מספריו הקדושים, לקיים את זה, במסירת נפש, תכף לקיים, קשה? יהיה קשה, צריכים {לקיים}, "בכל לבבך, בכל נפשך, בכל מאודך", וכמה אנחנו צריכים לשמוח ולהודות תמיד להשם יתברך על המתנה, על החסד הזה שעשה עמנו, שיש לנו רבנו הקדוש עכשו בחושך כזה, בדורות אלו, רבנו הקדוש היא הרפואה לכל, הוא מרפא ומתקן ומחיה הכל, כל מי שרוצה, בכל רגע ורגע...

אזכרה

